

BILAG 7 - Udtalelse fra Dansk Botanisk Forening

Dato: 2019

Treldeeskovens vilde flora byder på en overvældende rigdom af plantearter, som selv for et gammelt løvskovsområde, som der her er tale om, er usædvanligt høj. Forud for sammenskrivningen af det enestående bogværk Atlas Flora Danica foregik der et meget omfattende arbejde med at registrere, hvad der fandtes af forskellige plantearter på talrige lokaliteter spredt ud over hele landet. Gennem dette særdeles grundige inventeringsarbejde, der blev afsluttet i 2009, blev der registreret næsten 600 forskellige arter af blomsterplanter alene i skovområdet på Trelde Næs.

Adskillige af de mange registrerede plantearter er halvsjældne til sjældne på landsbasis, og flere af dem er opført på Den Danske Rødliste over truede og sårbare arter. Hvad der er ligeså væsentligt for at forstå skovens store betydning for bevaring af områdets særprægede og værdifulde 'skovnatur', er den viden, man gennem inventeringen fik om Treldeeskovens høje indhold af forskelligartede levesteder/biotoper med deres unikke indhold af en lang række såkaldt 'biotopkarakteristiske' arter. Dermed forstås arter, som er mere eller mindre specifikt knyttede til bestemte naturtyper. Tilstedeværelsen af mange biotopkarakteristiske skovarter i ét og samme skovområde indikerer med stor sikkerhed en meget lang 'skovkontinuitet' – altså at arealet har båret skov uafbrudt gennem umindelige tider.

Som noget helt specielt ved Treldeeskovene må fremhæves, at de udgør et sandt paradys for alle orkidéinteresserede. Ikke færre end 11 orkidéarter forekommer i området, hvilket er helt usædvanligt højt efter en dansk målestok. Dermed tåler Treldeeskovene sammenligning med de allerfornemste orkidelokaliteter i vort land – steder som Høje Møn med Klinteskov og 'Vandplasken' ved Kjærsgård Strand i Hjørring Kommune. Alle 11 orkidéer hører til blandt de biotopkarakteristiske arter, og da hver art har sine egne, helt specielle økologiske tilpasninger, vokser de fleste af dem typisk i lidt forskellige miljøer. Når de alligevel allesammen mødes i Treldeeskovene, skyldes det, at mange års dynamisk samspil mellem lang skovkontinuitet, den relativt ekstensive skovdrift, områdets helt specielle geologi og en række lokal-klimatiske forhold netop hér har frembragt en mosaik af forskellige skovmiljøer af meget høj naturkvalitet.

Alle danske orkidéer er fredet. Det betyder, at man ikke må indsamle eller beskadige dem. Beskyttelsen gælder desværre ikke deres levesteder, men netop en gennemtænkt forvaltning af levestederne er helt afgørende for, at orkidéerne kan bevares. Foruden, at hver orkidé selv har mere eller mindre specifikke krav til levestedet (på linje med andre planter), afhænger mange orkidéarters bestøvning af et usædvanligt specifikt udvalg af insektarter. Dertil kommer, at intet orkidéfrø kan spire, før en passende svamp har invaderet det med sine hyfer og dermed kan nedbrydes og optages som næring af frøets kim. Nogle orkidéer forbliver stærkt afhængige af næringstilskud fra svampene gennem hele livet – og visse arter kan kun benytte ganske få forskellige svampearter. Orkidéernes specielle levevis betyder, at deres levesteder ikke kun skal opfylde plantens egne krav, men også kravene hos de bestemte arter af insekter og svampe, de er så afhængige af.

De to suverænt sjældneste orkidéer i Treldeeskovene er Stor Gøgeurt og Langsporet Gøgelilje. De er begge knyttet til det udskridende plastiske ler langs kysten af Lillebælt, hvor de vokser i tidlige tilgroningsstadier af forholdsvis unge skred. Efterhånden som tilgroningen skrider frem, mister orkidéerne evnen til at konkurrere med de stadig mere robuste planter, som rykker ind. I stedet må de ved vindspredning af deres

frø flytte til nye velegnede voksesteder, som i mellemtiden er opstået i forbindelse med senere skred i omegnen. De to arter må altså nødvendigvis leve en omflakkende tilværelse, og deres fremtid afhænger af, at man bevarer de aktive geologiske processer. Kystsikring ville være starten på enden for de to sjældne arter på dette sted.

Nogle af de øvrige orkidéarter i Treldeskovene – især Skov-Gøgeurt og Skov-Gøgelilje – vokser også primært i skredpartierne, mens arter som f.eks. den bladløse Rederod og den sjældne Tæt blomstret Hullæbe er tilpasset livet under langt mere skyggefulde og stabile forhold inde i den sluttede skov. Hvis arter som disse skal bevares på længere sigt, er det essentielt at de pågældende områder enten udlægges som urørt skov eller kun drives ved skånsom 'plukhugst'. Alle skovorkidéerne er meget følsomme over for kunstig næringsberigelse eller pludselig lysstilling og udtørring af jordbunden. Det betyder, at større rydninger eller anden uhensigtsmæssig skovning vil kunne ødelægge deres voksesteder, ligesom eventuel dræning og brug af tungt maskinel kan være til stor skade. I yderste konsekvens vil sådanne tiltag kunne medføre, at én eller flere af orkidéarterne forsvinder. Derimod bør man sikre muligheden for at gennemføre passende naturpleje, hvor det måtte være (eller blive) nødvendigt.

Dansk Botanisk Forening ønsker med denne skrivelse at understrege vigtigheden af at sikre orkidéernes levesteder i skovområdet. Det har national betydning, at orkidéforekomsterne i Treldeskovene beskyttes effektivt mod potentiel ødelæggelse.

På vegne af Dansk Botanisk Forening

Henrik Æ. Pedersen

&

Flemming Thorning Lund

